

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

СПОРТИВНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ АНТИДОПІНГОВОГО КОНТРОЛЮ В ПАУЕРЛІФТИНГУ

Дипломна робота магістра

Магістранта групи 6541мз
Шепеля Костянтина Михайловича
Науковий керівник: д. б. н., професор
Наконечний Ігор Володимирович
Рецензент – доцент Деркач В. М.

АКТУАЛЬНІСТЬ. ТЕМА допінгу та антидопінгу постійно на слуху і активна «підігривається» пресою та різного роду правовими організаціями, які функціонують в сфері фізкультури і спорту. З іншого боку, різні фармацевтичні компанії та організації постійно намагаються уникнути звинувачень у виробництві допінгових препаратів, що зовсім нелегко. Проте й ця індустрія страждає від незаконного використання власних препаратів, які роками і з великими матеріальними затратами створюються для лікування різних патологій. Таким чином існує реальна правова колізія, яка охоплює самі різні сфери діяльності, організації та ініціативи. Окрім цього, певні сумніви спричиняють оцінки фахівців та спортивних функціонерів щодо допінгу та його впливу на результати змагань. За цими оцінками будь які повідомлення про виявлення в пробах остаточної сліди різних терапевтичних препаратів подаються в якості сенсаційного доказу сумнівності будь яких змагань із відповідними вимогами перегляду і результатів. Настільки реальні такі сумніви майже невідомо, та й взагалі певних досліджень із високим рівнем достовірності результатів, щодо питань допінгу украй мало. Важливо, що на сьогодні практично відсутні будь які дані щодо реального стану ситуації допінговими явищами, які мають, чи можуть мати місце серед спортсменів міста Миколаєва та Миколаївської області загалом. Відсутні навіть орієнтовні уявлення про бачення самих спортсменів щодо вказаного питання та їх відношення до допінгу. Невідомо також і про спектр препаратів, які мають присутність серед спортсменів та реальні оцінки їх ефективності. Сумнівним є й уявлення про достатній рівень інформаційної освітленості проблеми допінгу серед спортсменів, тож бажано просто знати про основні джерела використовуваної ними інформації, що дозволить оцінити результативність офіційних джерел. Тому спроба виконати первинні дослідження серед спортсменів міста Миколаєва розкриттям конкретних правових питань, прямо пов'язаних зі сферою допінгу, актуальними і практично важливими

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ – дослідити сучасні спортивно-правові проблеми в системі реалізації антидопінгового контролю на прикладі спортсменів-юніорів міста Миколаєва

ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ДАНОЇ МЕТИ БУЛИ ОБРАНІ НАСТУПНІ ЗАВДАННЯ:

- ☐ Вивчити сучасні правові та організаційні засади антидопінгової діяльності, з якою реально стикаються спортсмени-юніори ДЮСШ міста Миколаєва;
- ☐ Дослідити методом анонімного анкетування основні проблемні моменти, котрі виникають у спортсменів під час проходження антидопінгового контролю;
- ☐ Оцінити результати анкетування та виділити найбільш гострі питання, акцентовані учасниками опитувань та винести ці питання на більш широке обговорення;
- ☐ Запропонувати рекомендації щодо інформаційної та правової оптимізації взаємовідносин спортсменів і представників контролюючих антидопінгових установ.

ОБ’ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ – явище допінгу в спорті

ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ - сучасні спортивно-правові проблеми в системі реалізації антидопінгового контролю на прикладі спортсменів-юніорів міста Миколаєва.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Основним методом слугував методо анонімного анкетування. Отримані результати оброблені за стандартними методами математичної статистики.

МАТЕРІАЛИ ТА ОБ’ЄКТИ ДОСЛІДЖЕНЬ

Основним матеріалом слугували результати власних досліджень, виконаних навесні 2023 року в місті Миколаєві. Інформаційну базу даної роботи також формували законодавчо-правові, методичні та фактичні матеріали, отримані з наукової літератури, періодичної та монографічної.

Науково-практичне значення роботи зумовлено напрацюванням інформаційного блоку даних, які чи не вперше дозволяють провести узагальнення ситуації щодо допінгу та його поширення серед спортсменів міста Миколаєва в наявних умовах. Встановлено, що одним із ключових питань в системі антидопінгової освіти спортсменів є украй незадовільна інформаційна освітленість цього питання. Зумовлено це тим, що спортсмени-юніори відповідно віковому світогляду взагалі мають смутне уявлення щодо правових аспектів спортивних змагань, проблем допінгу та інших організаційних питань, що взагалі характерно для цієї вікової групи.

Окрім цього, спортсмени загалом не мають доступних джерел інформації щодо допінгу, украй обережно цікавляться цими питаннями і більш довіряють міфологічним розповідям чим офіційним джерелам інформації. Практично всі опитані спортсмени визнали в якості ідеальної форми інформаційного дискурсу відкрити онлайн лекцію з можливістю задавання лектору питань на основі дотримання принципу анонімності. Все це дозволяє рекомендувати фахівцям управління Фізичної культури і спорту, а також тренерам і викладачам організувати і періодично проводити для спортивного загалу міста онлайн-тренінги з вільним вибором програми та обов'язковим залученням фахівців правового профілю для детального ознайомлення аудиторії з новітніми вимогами національних і наднаціональних антидопінгових установ.

Результати первинної статистичної обробки даних анкетування. (Анкета 1А. ДЮСШ міста Миколаєва. Вікова група 12-13 років)

№	Питання	Обсяги позитивних відповідей, %		
		Юнаки	Дівчата	Середні
1	Що привело вас до занять спортом ?			
	А.Власні прагнення	43	33	38
	Б.Приклад і рекомендації батьків	28	19	23,5
	В.Приклад та рекомендації сверсників	17	18	17,5
	Г.Інші мотиви та рекомендації (школа, ЗМІ тощо)	12	30	21
2	На вашу думку, чи є у вас певний рівень спортивної майстерності у вибраному виді спорту?			
	так, є	79	74	76,5
	ні, нема	21	26	23,5
3	Як ви уявляєте собі сутність тренувального процесу та його мету?			
	А. як засіб розвитку всього організму та певних навичок?	23	29	26
	Б. як фактор пришвидшення розвитку організму та його фізичних здатностей?	52	48	50
	В. як особливий вид подразнення організму з відповідними реакціями адаптації, вираженими в розвитку м'язо-силових якостей?	8	11	9
	Г. всі вказані в комплексі	17	12	14,5

Чи чули ви про допінг у спорті і як ви собі уявляєте це поняття			
А. як засіб штучного підвищення здатностей організму	100**	100**	100
Б. як засіб пришвидшення тренувального ефекту	74	65	69,5
В. як особливий вид подразнення організму з відповідними реакціями адаптації, вираженими в розвитку м'язо-силових якостей	5	8	12,5
Г. як ризикований для організму засіб штучного впливу засібомани конкурентів	90	90	90
Чи не пригадаєте ви основні джерела інформації, з яких ви отримали чи отримуєте інформацію про допінг та допінгові препарати			
А. з інтернету, книжок, засобів масової інформації	30	38	34
Б. від сверсників та друзів	28	20	24
В. від інших спортсменів	15	19	17
Г. важко вказати основне джерело інформації	27	23	25
Чи ви знаєте про загрози дискваліфікації у разі застосування допінгу			
А. так, знаю	30	33	31,5
Б. точно не знаю	10	12	11
В. лише на рівні загальних уявлень	55	49	57
Г. нічого не знаю	5	7	6

Чи можете ви окреслити чи вказати якісь допінгові препарати чи засоби, про які ви чули?			
А. да, наприклад наступні	42**	34**	33
Г	69**	51**	60
В. точно не знаю назви препаратів чи засобів	93**	85**	89,5
Г. не маю уявлення про заборонені препарати	86**	94**	90
Як ви думаєте, чи потрібно приймати спортсменам вітаміни?			
А. да, потрібно	76	45	60,5
Б. певно що ні	3	6	4,5
В. не знаю	21	49	35
Г. затрудняюсь з відповіддю			
Як ви думаєте ваш раціон нормований у часі, за калорійністю та енергетичною цінністю			
А. думаю що так	11	7	9
Б. думаю що ні	7	5	6
В. затрудняюсь відповісти	82	88	84
Чи вважаєте ви доцільним використання допінгу в спорті?			
А. так, з певними обмеженнями	56	47	51,5
Б. однозначно ні	11	24	17,5
В. вірогідно так на певних етапах тренувань	5	3	4
Г. затрудняюсь з відповіддю	27	26	26,5

Результати первинної статистичної обробки даних анкетування. (Анкета 1Б. ДЮСШ міста Миколаєва. Вікова група 17-18 років)

№	Питання	Обсяги позитивних відповідей, %		
		Юнаки	Дівчата	Середні
1	1.Що привело вас до занять спортом ?			
	А.Власні прагнення	55	64	58,5
	Б.Приклад і рекомендації батьків	14	11	12,5
	В.Приклад та рекомендації сверсників	10	8	9
	Г.Інші мотиви та рекомендації (школа, ЗМІ тощо)	21	17	19
2	На вашу думку, чи є у вас певний рівень спортивної майстерності у вибраному виді спорту?			
	так, є	96	98	97
	ні, нема	4	2	3
3	Як ви уявляєте собі сутність тренувального процесу та його мету?			
	А. як засіб розвитку всього організму та певних навичок?	92	86	88,5
	Б. як фактор пришвидшення розвитку організму та його фізичних здатностей?	0	0	0
	В. як особливий вид подразнення організму з відповідними реакціями адаптації, вираженими в розвитку м'язо-силових якостей?	2	5	3,5
	Г. всі вказані в комплексі	6	9	7,5

4	Чи чули ви про допінг у спорті і як ви собі уявляєте це поняття	Хлопці	Дівчата	Середні
	А. як засіб штучного підвищення здатностей організму	41	52	45,5
	Б. як засіб пришвидшення тренувального ефекту	56	43	49,5
	В. як особливий вид подразнення організму з відповідними реакціями адаптації, вираженими в розвитку м'язо-силових якостей	3	5	4
	Г. як ризикований для організму засіб штучного впливу засіб омани конкурентів	0	0	
5	Чи не пригадаєте ви основні джерела інформації, з яких ви отримали чи отримуєте інформацію про допінг та допінгові препарати			
	А. з інтернету, книжок, засобів масової інформації	30	38	34
	Б. від сверсників та друзів	28	20	24
	В. від інших спортсменів	15	19	16,5
	Г. важко вказати основне джерело інформації	68	77	75,5
6	Чи ви знаєте про загрози дискваліфікації у разі застосування допінгу	**	**	**
	А. так, знаю	100	100	100
	Б. точно не знаю	0	0	
	В. лише на рівні загальних уявлень	0	0	
	Г. нічого не знаю	0	0	
7	Чи можете ви окреслити чи вказати якісь допінгові препарати чи засоби, про які ви чули?			
	А. да, наприклад наступні	72	64	68
	Б. да, це анаболіки та гормони, проте назви їх не знаю	85	81	
	В. точно не знаю назви препаратів чи засобів	80	95	
	Г. не маю уявлення про заборонені препарати	16	39	

8	Як ви думаєте, чи потрібно приймати спортсменам вітаміни?	Хлопці	Дівчата	середні
	А. да, потрібно	78	55	66,5
	Б. певно що ні	0	0	0
	В. не знаю	5	9	7
	Г. затрудняюсь з відповіддю	17	36	26,5
9	Як ви думаєте ваш раціон нормований у часі, за калорійністю та енергетичною цінністю			
	А. думаю що так	65	78	71,5
	Б. думаю що ні	32	18	25
	В. затрудняюсь відповісти	13	4	8,5
10	Чи вважаєте ви доцільним використання допінгу в спорті?			
	А. так, з певними обмеженнями	0	0	0
	Б. однозначно ні	5	76	40,5
	В. вірогідно так на певних етапах тренувань	7	0	3,5
	Г. затрудняюсь з відповіддю	88	24	56

Результати первинної статистичної обробки даних анкетування другого етапу. (Анкета 2А. ДЮСШ міста Миколаєва. Вікова група 12-13 років)

№	Питання	Обсяги позитивних відповідей, %		
		Юнаки	Дівчата	Середні
1	Чи вважаєте ви свій рівень знань щодо проблеми допінгу та вимог антидопінгової боротьби достатньою для вашого рівня спортивної діяльності?			
	А.Так	8	6	
	Б. Ні	92	94	
2	Чи стикались ви самі з пропозиціями придбати допінгові препарати?			
	А. так	6	0	
	Б. ні	96	100	
3	Чи вважаєте ви можливим прийняття заборонених препаратів для досягнення певних спортивних результатів?			
	А. Так	0	0	
	Б. Ні	100	100	
4	Чи ознайомлювали вас зі списком заборонених препаратів та основними положеннями антидопінгового контролю			
	А. так	12	10	
	Б. ні	88	90	
5	Чи вважаєте ви за доцільним і необхідним надання вам лекційних занять на тему допінгу			
	А. так	52	45	
	Б. ні	48	55	
6	Чи надає вам ваш тренер необхідну інформацію щодо допінгу та положень антидопінгової боротьби			
	А. так	10	12	
	Б. ні	90	88	
7	Чи здавали ви самі проби біоматеріалу для антидопінгового контролю ?			
	А. Так	8	6	
	Б. ні	92	94	
8	Чи можете ви однозначно висказати своє відношення до допінгу?			
	А.Так, це абсолютно неприпустиме явище	68	82	
	Б. ні, це явище, щодо якого я не маю власної думки	32	18	

Результати первинної статистичної обробки даних анкетування другого етапу. (Анкета 2А. ДЮСШ міста Миколаєва. Вікова група 12-13 років)

№	Питання	Обсяги позитивних відповідей, %		
		Юнаки	Дівчата	Середні
1	Чи вважаєте ви свій рівень знань щодо проблеми допінгу та вимог антидопінгової боротьби достатньою для вашого рівня спортивної діяльності?			
	А.Так	8	6	7
	Б. Ні	92	94	93
2	Чи стикались ви самі з пропозиціями придбати допінгові препарати?			
	А. так	6	0	3
	Б. ні	96	100	98
3	Чи вважаєте ви можливим прийняття заборонених препаратів для досягнення певних спортивних результатів?			
	А. Так	0	0	0
	Б. Ні	100	100	100
4	Чи ознайомлювали вас зі списком заборонених препаратів та основними положеннями антидопінгового контролю			
	А. так	12	10	11
	Б. ні	88	90	89
5	Чи вважаєте ви за доцільним і необхідним надання вам лекційних занять на тему допінгу			
	А. так	52	45	49,5
	Б. ні	48	55	50,5
6	Чи надає вам ваш тренер необхідну інформацію щодо допінгу та положень антидопінгової боротьби			
	А. так	10	12	11
	Б. ні	90	88	89
7	Чи здавали ви самі проби біоматеріалу для антидопінгового контролю ?			
	А. Так	8	6	7
	Б. ні	92	94	75
8	Чи можете ви однозначно висказати своє відношення до допінгу?			

Результати первинної статистичної обробки даних анкетування другого етапу. (Анкета 2Б.

№	ДЮСШ міста Миколаєва. Вікова група 17-18 років) Питання	Досягати позитивних відповідей, %		
		Юнаки	Дівчата	Середні
1	Чи вважаєте ви свій рівень знань щодо проблеми допінгу та вимог антидопінгової боротьби достатньою для вашого рівня спортивної діяльності?			
	А.Так	77	86	81,5
	Б. Ні	23	14	18,5
2	Чи стикались ви самі з пропозиціями придбати допінгові препарати?			
	А. так	24	5	14,5
	Б. ні	76	95	85,5
3	Чи вважаєте ви можливим прийняття заборонених препаратів для досягнення певних спортивних результатів?			
	А. Так	8	5	6,5
	Б. Ні	92	95	93,5
4	Чи ознайомлювали вас зі списком заборонених препаратів та основними положеннями антидопінгового контролю			
	А. так	38	74	56
	Б. ні	68	26	47
5	Чи вважаєте ви за доцільним і необхідним надання вам лекційних занять на тему допінгу			
	А. так	85	92	88,5
	Б. ні	15	8	12,5
6	Чи надає вам ваш тренер необхідну інформацію щодо допінгу та положень антидопінгової боротьби			
	А. так	82	82	82
	Б. ні	18	18	18
7	Чи здавали ви самі проби біоматеріалу для антидопінгового контролю ?			
	А. Так	75	82	78,5
	Б. ні	25	18	21,5
8	Чи можете ви однозначно висказати своє відношення до допінгу?			
	А.Так, це абсолютно неприпустиме явище	44	76	60
	Б. ні, це явище, щодо якого я не маю власної думки	56	24	40

Результати первинної статистичної обробки даних анкетування другого етапу.

(Анкета 3. Студенти 3 курсу)

№	Питання	Обсяги фіксованих відповідей, %
1	Чи вважаєте ви свій рівень знань щодо проблеми допінгу та вимог антидопінгової боротьби достатньою для вашого рівня спортивної діяльності?	
	А. Так	58
	Б. Ні	42
2	Чи стикались ви самі з пропозиціями придбати допінгові препарати?	
	А. так	14
	Б. ні	86
3	Чи знаєте ви основні принципи ефективного застосування тих чи інших допінгових препаратів чи засобів ?	
	А. Так	0
	Б. Ні	100
4	Чи знаєте ви де шукати інформацію про заборонені препарати та умови їх терапевтичного застосування?	
	А. так	26
	Б. ні	74
5	Чи схвалюєте ви діючі вимоги WADA та національного центру антидопінгового контролю	
	А. так	12
	Б. ні	88
6	Чи не вважаєте ви надмірними чи реально неприйнятними діючі вимоги антидопінгового контролю?	
	А. так	86
	Б. ні	14
7	Настільки важливо на вашу думку інформувати спортсменів-юніорів із питань допінгу?	
	А. важливо	12
	Б. бажано	88
8	Чи вважаєте ви достатнім рівень інформованості та досвіду тренерського контингенту в плані антидопінгових вимог?	
	А. так	92
	Б. ні	8
9	Чи самі ви проводите антидопінгову інформацію	
	А. так	6
	Б. ні	94
10	Як ви оцінюєте зацікавленість спортсменів-юніорів у використанні допінгу	
	А. високу	0
	Б. низьку	100
11	Чи потрібно вам додатковий курс дисципліни з питань допінгу в спорті?	
	А. так	55
	Б. ні	45
12	Чи ознайомлювали вас у процесі навчання зі списком заборонених препаратів та основними положеннями антидопінгового контролю	
	А. так	25
	Б. ні	75

ВИСНОВКИ

1. Виконані дослідження щодо анкетування спортсменів-юніорів свідчать, що сучасні спортивно-правові проблеми в системі реалізації антидопінгового контролю в реаліях спортивної діяльності ДЮСШ міста Миколаєва не мають значного рівня проблематики і загалом є досить далекими від занадто міфіологізованих тверджень щодо украї гострої актуальності допінгу;
2. Вивченні правові та організаційні засади антидопінгової діяльності, з якою реально стикаються спортсмени-юніори ДЮСШ міста Миколаєва є мінімальними і нічим не відрізняються від загально-українських практик вказаної діяльності, регламентованих Законом України «Про антидопінгову діяльність»;
3. Дослідження переліку проблемних складових, з якими стикаються спортсмени-юніори під час проходження антидопінгового контролю за результатами анонімного опитування вказують лише на певну необхідність витримки раціону в період перед здачею проб для контролю. Водночас, юніори занадто драматизують можливості хибних результатів за рахунок прийняття вітамінних препаратів та харчових раціонів з високим вмістом білкових речовин і вітамінів;
4. Значне поширення серед юніорів впевненості про результативність спеціальних повнораціонних сумшей та білково-вітамінних харчових препаратів є наслідком недостатньої інформованості юнаків і спричиняє часте використання різноманітних сумішей різного призначення без будь яких консультацій з лікарями та тренерами;
5. За оцінками результатів анкетування юніорів, ситуація з допінговими і взагалі з забороненими препаратами не несе відчутного занепокоєння, проте свідчить про явно недостатню спеціальну інформованість юніорів з даного питання, що потрібно враховувати в системі загальної підготовки спортсменів;
6. Психологічно-вікові аспекти юніорів ставлять педагогічну проблему, зумовлену відсутністю чіткого бачення підходів щодо проведення спеціальних занять із антидопінгової інформації: з одного боку ці заняття витіснятимуть міфологізовані чутки, з іншого боку юніори практично не здатні сприйняти специфічну інформацію, яка вимагає базисних знань із теорії тренувального процесу, біохімії, фізіології та біології людини.
7. Безперечним об'єктом інформаційної освітленості для спортсменів-юніорів повинні бути питання щодо організації та правил проведення антидопінгового контролю, а також періодичне ознайомлення спортсменів із скороченим за основними препаратами списком заборонених сполук і речовин.

● ПРОПОЗИЦІЇ

1. Україна приєдналась до всіх міжнародних документів, спрямованих на боротьбу із допінгом – так, в 2001 році було ратифіковано Антидопінгову конвенцію Ради Європи, а в 2004 році й Додатковий протокол. В 2006 році Україна однією з перших країн ратифікувала Міжнародну конвенцію про боротьбу із допінгом у спорті ЮНЕСКО. Для імплементації зазначених міжнародних документів Україною в 2001 році було прийнято Закон «Про антидопінговий контроль у спорті», наслідком якого в 2002 році було створення Національного антидопінгового центру (НАДЦ). Відповідно, активізація взаємовигідних відносин місцевих спортивних організацій з фахівцями НАДЦ у плані освітньо-інформаційної взаємодії є головним засобом державно-ініційованого комплексу антидопінгової боротьби в спорті;
2. Пропонується організація тренувальних циклів для ДЮСШ із включенням до їх складу окремих занять у розрахунку 2 лекційних години на 30 тренувальних годин, які б були присвячені ступеневій підготовці юніорів до ознайомлення з діючими вимогами антидопінгового законодавства;
3. Чим більший об'єм фахово-інформаційного забезпечення спортсменів знаннями антидопінгових вимог, тим меншою стає значимість чуток і суб'єктивних оцінок, до яких дослухаються спортсмени-початківці, які не мають власного досвіду та достатньої інформації щодо реалій проходження антидопінгового контролю в спорті. Відповідно цьому й рекомендується розробка та впровадження коротких інформаційно-лекційних занять із юніорами, які є доцільними на всіх етапах їх спортивної підготовки останніх